

CARLES HERNANDEZ MOR

COMENTARIS AL LLIBRE "1972" D'EN FERRAN GARCIA SEVILLA

Novembre, 1973.

Molt interessant la disgresió de les cinc primeres pàgines sobre que "una idea pensada no és lo mateix que una idea realitzada", en tant que "taló d'Aquiles" del moviment conceptual.

A continuació dius que aquest moviment ha tingut un aspecte positiu: "ha contribuït a sortir-se de la pura i estricta actuació artística a moltes persones que actualment... prefereixen treballar en un sector més proper al territori del coneixement que a qualsevol altra cosa".

No creus que més que apartar-se de la pura i estricta actuació artística el que ha fet i fa el moviment o tendència conceptual és variar el mode d'actuació artística, la forma de l'actuació artística, de manera semblant a com altres tendències artístiques (per exemple, cubisme, surrealisme, romanticisme, etc.) van variar el camp d'actuació artística?

És a dir, no creus que aquestes persones que treballen en un sector més proper al territori del coneixement continuen éssent artistes? Són artistes que han sortit de la pura i estricta actuació artística tradicional que fins aleshores era la corrent, la normal?

Molt ben assenyalat a la pàgina vuit el perill d'una postura idealista, platònica. Com ja indicaven a l'enquesta no creus que el procés de desmaterialització de l'obra d'art, l'art pobre, el mínimal, etc., són esglaons i el conceptual n'és un altre. I no creus que al conceptual hi ha encara una càrrega idealista provinent del mínimal. Com tu assenyaless a la pàgina vuit, una característica del mínimal és la de reduir la cosa física... a un mínim intel·ligible en el que es descarta la major quantitat de "soroll" possible, i dius que no és casual que els primers conceptualistes vinguessin d'aquest camp, p.e. Sol Lewitt.

Pel que he pogut comprovar a través de les vostres xerrades, expressions, reaccions, etc., els que porteu una pràctica "conceptual", adopteu una actitud de valoració de les coses mínimes, nímies, futils, una actitud quasi-mística, en el sentit més vulgar de mística, en el sentit d'embaladiment, d'extasi davant de coses, fets, objectes, idees mínimes, nímies, futilses... No opines que aquesta actitud és idealista, no és materialista, no és apropiada, per exemple, en vistes al coneixement, a l'evolució de la pràctica, a la transformació de la pràctica dels objectes, del pensament, de la comprensió de la realitat, etc...

Consideres vàlida aquesta postura idealista? Perquè? Això va lligat a una necessitat de comprensió per part meua del concepte de misticisme utilitzat per tu a la ponència.

A la pàgina nou parles de "l'art entès com a sistema de coneixement", també parles de "definir una nova classe de territori al marge del territori artístic", i que "aquest nou territori del que parlo no és un altre que la definició de la praxis artística, o d'una altra classe, com a sistema de coneixement".

Jo ho entenc no com un nou territori sinó com un desplaçament cap a un altre territori diferent del que ha treballat l'art tradicionalment, de la mateixa manera que al llarg de la història les diverses tendències artístiques es desplaçaven també cap a un altre territori més o menys diferent del que treballava l'art fins aleshores.

Per altra banda, en sembla que l'art sempre ha estat un mitjà de coneixement ideològic i no científic. Ha reflexat, reflexa, uns coneixements ideològics, unes postures ideològiques, una sensibilitat determinada, un sentiments determinats, un punt de vista ideològic, etc. Els reflexa i els transmet. Alhora que els reflexa, els institueix, els "crea".

Dius, a la pàgina nou, que "també ho entenc com un sistema de pensament que estableixi una nova relació entre les coses". Crec que l'art sempre ha establert una relació entre les coses. El que importa de la teva proposició és el terme "nova relació".

Al final de la pàgina nou, em sembla molt vàlid aquest plantejament de recerca d'una serie de conclusions, de nous enfoc, etc. Però dir que això no seria art, ni ciència, sinó un nou territori, em sembla confusionista.

També dius, "això no vol dir que l'artista es convertís, com pretén Sol Lewitt, en un místic". Això està en contradicció amb la teva ponència. Podries explicar el teu pensament quan vas redactar aquest pròleg respecte a aquest punt? Com t'has desplaçat cap a una acceptació de la mística. No poden ésser que els plantejaments de l'art conceptual comportin ja una pendent cap a postures idealistes. És a dir, potser els perills d'idealisme que abans assenyalaves a la pàgina vuit, siguin ineludibles des de la perspectiva del "conceptual", o bé que més que perills són ja característiques inherents i insalvables.

En una societat capitalista, burgesa, tota ciència, tota pràctica cultural i artística deriva cap a postures idealistes, porta implícites tendències idealistes.

Des d'un punt de vista marxista aquesta conclusió no pot ésser esterilitzadora, p.e., negar la ciència per burgesa, negar l'art per burgès, etc. El que cal, des d'un punt de vista marxista, és adonar-se'n de la tendència idealista de tota pràctica i rectificar la pràctica en el sentit materialista.

Es a dir, des d'un punt de vista marxista, el fet que una pràctica, sigui filosòfica, o política, o científica, o artística, porti implícits uns plantejaments o unes desviacions idealistes, no invalida tal pràctica. Cal esbrinar a cada pràctica l'aspecte positiu, materialista en el sentit del materialisme històric i del materialisme dialèctic, i l'aspecte negatiu, idealista.

A la pàgina deu estic molt d'acord amb que seria molt important veure l'alcanç del que va dir Dorflès... Molt interessant la referència als tabues de la unicitat i la originalitat del treball artístic. Completament d'acord. Molt bé les pàgines deu i onze i també el referent a la ètica, a la necessitat de que es tregui tot residu étic de la investigació artística. Això ho interpreto com un rebuig, una superació, de postures humanistes, de l'humanisme petit burgès. En aquest sentit l'art "modern", cinema, teatre, novel·la, poesia, etc., és progressiu perquè rebutja els plantejaments humanistes.

Ara bé, que vol dir això, al final de la pàgina onze, "que el mismo procedimiento sirve para la contestación como para el restablecimiento del dominio. No es posible hacerse ilusiones en este sentido"? Podries aclarir-ho? Considero que és un punt importantíssim.

Negues la capacitat de constestació mitjançant l'art? Qué opines de les postures neo-dadaistes? Qué opines de Dadá? De certs aspectes contestataris del surrealisme? Jo crec que aquestes postures són positives. M'interessaria molt que desenvolupessis aquest tema des del teu punt de vista.